

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 29.7.2010
KOM(2010)399 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

om Kongeriget Sveriges gennemførelse af de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at tobak, der indtages oralt, ikke markedsføres i andre medlemsstater

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

om Kongeriget Sveriges gennemførelse af de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at tobak, der indtages oralt, ikke markedsføres i andre medlemsstater

1. INDLEDNING

I henhold til artikel 8 i direktiv 2001/37/EF om tobaksvarer er markedsføring af tobak, der indtages oralt, forbudt. Forbuddet blev oprindeligt indført i det første direktiv om tobaksvarer (direktiv 89/622/EØF, som ændret ved direktiv 92/41/EØF).

Sverige blev indrømmet en undtagelse i sin tiltrædelsestraktat:

"Forbuddet i artikel 8a i direktiv 89/622/EØF, som ændret ved direktiv 92/41/EØF, vedrørende markedsføring af det produkt, der er defineret i artikel 2, nr. 4, i direktiv 89/622/EØF, som ændret ved direktiv 92/41/EØF, finder ikke anvendelse i Kongeriget Sverige og Kongeriget Norge, med undtagelse af forbuddet mod markedsføring af det pågældende produkt i en form, der minder om et levnedsmiddel."¹

Der blev indrømmet en undtagelse, på betingelse af at Sverige træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at det i litra a) nævnte produkt ikke markedsføres i de medlemsstater, hvor direktiv 89/622/EØF og 92/41/EØF finder anvendelse fuldt ud².

Tiltrædelsestraktaten pålægger også Kommissionen at kontrollere den faktiske gennemførelse af disse foranstaltninger og forelægge Rådet en rapport³.

Den 10. november 2009 sendte Kommissionen følgende anmodning om oplysninger til alle medlemsstater gennem forskriftsudvalget, jf. direktivet om tobaksvarer:

- I hvilket omfang forbruges eller markedsføres snus i Deres medlemsstat (forbrugets udbredelse blandt voksne/unge, internetsalg, rejsendes import, smugling)?
- Hvilke foranstaltninger har Deres medlemsstat iværksat (ud over forbuddet mod markedsføring) for at forhindre snus i at komme ind på Deres marked? For så vidt angår Sverige, går dette spørgsmål ud på at indkredse, hvilke foranstaltninger landet har iværksat for at sikre, at snus fremstillet i Sverige ikke markedsføres i andre medlemsstater.

I alt 23 medlemsstater har imødekommet denne anmodning om oplysninger.

¹ Akt vedrørende vilkårene for Kongeriget Norges, Republikken Østrigs, Republikken Finlands og Kongeriget Sveriges tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union, BILAG XV - Liste omhandlet i artikel 151 i tiltrædelsesakten - X. DIVERSE, litra a).

² Ibid. litra b).

³ Ibid. litra c) og d).

2. MARKEDSFØRING AF SNUS

2.1. Sverige

Som bidrag til Kommissionens undersøgelse af markedsføring af snus påpegede Sverige, at enhver form for salg, herunder internetsalg, til en anden medlemsstat, er ulovlig ifølge svensk lov. Den pågældende lovbestemmelse findes i § 14 i den svenske tobakslov (1993:581).

Dette forbud omfatter imidlertid ikke salg af tobaksvarer eller reklamer på salgssteder for tobaksvarer. Disse reklamer på salgssteder for tobak må dog ikke være påtrængende eller proaktive eller tilskynde til brug af tobak.

Endvidere har den svenske forbrugerorganisation udarbejdet generelle retningslinjer for markedsføring af tobaksvarer til forbrugerne (KOVFS 2009:7). Disse generelle retningslinjer vedrører bestemmelserne om markedsføring i tobaksloven og markedsføringsloven, og de har til formål at bidrage til øget overholdelse af bestemmelserne om markedsføring af tobak over for forbrugerne.

2.2. Andre medlemsstater

Medlemsstaterne oplyste, at snus ikke markedsføres i deres retsområde. Snus kan imidlertid blive bragt ind i landet af rejsende. Der er kun oplysninger om mængden af snus importeret af rejsende fra Finland. Finland oplyser, at antallet af passagerer, som rejser mellem Finland og Sverige, og som har importeret snus til Finland, er fordoblet mellem 2005 og 2007.

Smugleri anses i almindelighed ikke for at være et problem.

Mange medlemsstater oplyste imidlertid, at snus markedsføres på internettet. Det er vanskeligt at føre kontrol.

Udbredelsen af snus i medlemsstaterne er enten ubetydelig, eller også findes der ingen oplysninger herom. I Finland er der dog omkring 5 % voksne mænd og 2 % kvinder, som forbruger snus. Omkring 40 % af Finlands 18-årige drenge har prøvet snus, og 10 % af dem forbruger snus regelmæssigt.

Finland oplyser, at tallene er vokset i de senere år på grund af markedsføring af snus over for rejsende mellem Finland og Sverige. Dette forbrug skyldes privat import fra udlandet (hovedsageligt fra Sverige), internetsalg (hovedsageligt fra Sverige) eller salg af smuglet snus på det sorte marked. Retsforfølgelse har vist, at ulovlig import og ulovligt salg er udbredt og foregår i national målestok. De finske toldmyndigheder foretager jævnligt omfattende efterforskning af kriminalsager i samarbejde med de svenske myndigheder.

Da kommerciel import og kommercielt salg af snus er forbudt i Finland, er der ingen officielle forbrugstal. Ifølge statistikkerne er den lovlige private import af snus fra Sverige imidlertid vokset støt siden 2005⁴.

⁴ Rapport om snus offentliggjort af social- og sundhedsmyndighedernes center for produktovervågning (jf.: Nuuskaraportti, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus, 2008).

I Sverige forbruger 19 % mænd og 4 % kvinder snus dagligt.

Slovenien oplyser, at en person har fået en bøde for at markedsføre snus i 2006.

Slovenien og Danmark oplyser om andre røgfri varer end snus på deres marked.

3. FOREBYGGENDE FORANSTALTNINGER

3.1. Sverige

Som følge af Sveriges forpligtelse i tiltrædelsestraktaten indførtes en bekendtgørelse om forbud mod eksport af snus (1994:1266). Bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. januar 1995. Ifølge bekendtgørelsens § 1, første punktum, må snus ikke eksporteres til et andet land i Den Europæiske Union. Ifølge § 1, andet punktum, gælder forbuddet ikke varer, som rejsende tager med sig til eget forbrug eller som gave til eget forbrug. Derfor er køb af snus til eget forbrug eller som gave undtaget, når man foretager rejser fra Sverige.

Eksport af snus til andre medlemsstater er en strafbar handling ifølge svensk lov. Sanktioner for handlinger i strid med nævnte bekendtgørelse er fastsat i lov om straf for smugling (2000:1225). Ifølge § 3 dømmes en person, som forsætligt eksporterer en vare fra landet i strid med et bestemt forbud (dvs. bekendtgørelsen om forbud mod eksport af snus), for smugleri. Den nuværende straf for smugleri af snus er en bøde eller fængsel i op til to år (§ 3).

Hvis domstolen finder, at forseelsen er grov, er straffen fængsel i mindst seks måneder og højst seks år (§ 5). Mindre forseelser straffes med bøde (§ 4). I tilfælde, hvor forseelsen ikke kan betragtes som værende forsætlig, kan lovovertræderen idømmes bøde eller fængsel i op til to år for ulovlig eksport (§ 7). Varer, som har været genstand for en forseelse i henhold til lov om straf for smugleri, eller udbyttet af forseelsen kan konfiskeres, medmindre det er åbenlyst urimeligt (§ 16).

Ifølge svensk lov er derfor al eksport af snus fra Sverige til en anden medlemsstat ulovlig og strafbar, undtagen varer til rejsendes eget forbrug eller varer, der gives som gave til eget forbrug. Derved bliver det også ulovligt at eksportere snus ved fjernsalg, herunder onlinesalg, når modtageren befinder i en anden medlemsstat. Snus må kun transporteres fra Sverige til en anden medlemsstat, hvis en enkeltperson, som krydser grænsen, tager snusen med sig til eget forbrug eller som gave til eget forbrug.

Endvidere blev det også fremført, at de svenske myndigheder gennemfører lovgivningen i praksis⁵. En række svenske myndigheder, herunder domstolene, iværksætter foranstaltninger over for sælgere af snus til en anden medlemsstat. Som følge heraf er der blevet konfiskeret voksende mængder af snus i Sverige:

– 2006	156 kg
– 2007	323 kg

⁵ Förordning (1994:1266) om förbud mot utförsel av snus og lag (2000:1225) om straff för smuggling.

- 2008 474 kg
- 2009 (indtil oktober) 641 kg.

3.2. Andre medlemsstater

Langt de fleste medlemsstater oplyser, at de ikke har iværksat andre foranstaltninger end at forbyde snus. Nogle medlemsstater oplyser, at de har forbudt internetsalg af tobaksvarer.

Finland er i den forbindelse en undtagelse. På grund af en betydelig strøm af snusimport fra Sverige til private forbrugere og det sorte marked, har den finske regering besluttet at træffe strengere forholdsregler.

Finland oplyste, at følgende foranstaltninger drøftes i parlamentet:

- Privat import af snus udelukkende til eget forbrug begrænses til 30 små dåser pr. rejse.
- Privat bestilling af snus på internettet kriminaliseres.
- Privat salg af snus (f.eks. til en ven) kriminaliseres.

4. KONKLUSIONER

Sverige har for at opfylde sine forpligtelser i forbindelse med tiltrædelsestraktaten kriminaliseret kommerciel eksport af snus og idømmer strenge straffe. Eksport af snus er kun tilladt til rejsendes eget forbrug eller som gave til eget forbrug. Fjernsalg af snus er ulovligt ifølge svensk lov, herunder onlinesalg, når modtageren befinder i en anden medlemsstat.

Ingen andre medlemsstater oplyste, at der var tegn på, at snus blev markedsført kommercielt på deres marked. Rejsendes import er imidlertid udbredt, og snus lader til at være tilgængelig på internettet i hele EU. Der findes ingen oplysninger om, i hvilket omfang internetsælgere af snus opererer fra svensk territorium.

Finland planlægger yderligere forebyggende foranstaltninger som f.eks. begrænsninger af rejsendes import af snus. Der er andre medlemsstater, som ikke har oplyst om nogen foranstaltninger ud over forbuddet mod markedsføring.